

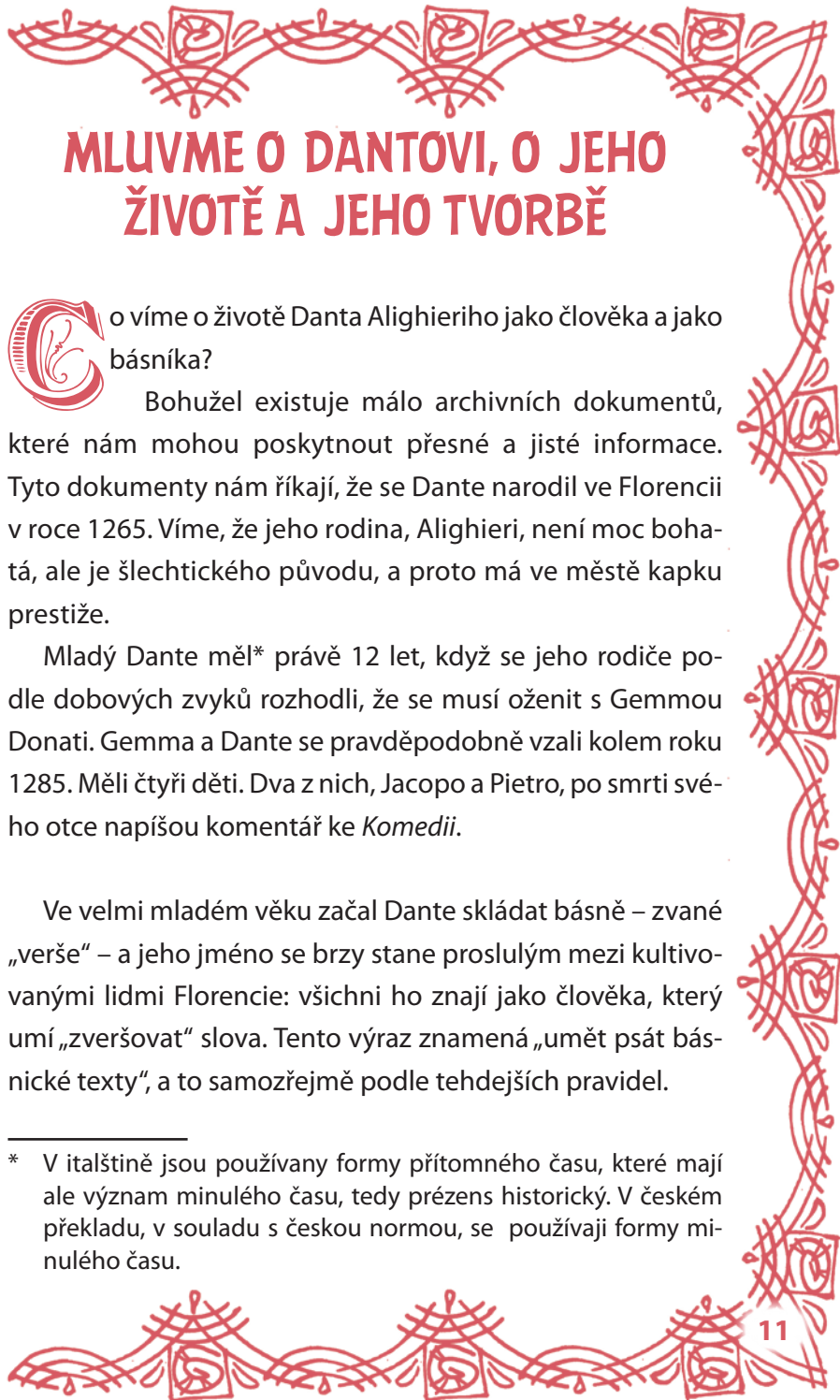
PARLIAMO DI DANTE, DELLA SUA VITA E DELLE SUE OPERE

Che cosa sappiamo della vita di Dante Alighieri come uomo e come poeta?

Purtroppo esistono pochi documenti d'archivio che possono darci delle notizie precise e certe. Questi documenti ci dicono che Dante è nato a Firenze nel 1265. Sappiamo che la sua famiglia, gli Alighieri, non è molto ricca ma è di origini nobili e per questo motivo ha un po' di prestigio in città.

Secondo le abitudini del tempo, il giovane Dante ha 12 anni quando i suoi genitori decidono che deve sposare Gemma Donati. Gemma e Dante si sposano probabilmente verso il 1285. Hanno quattro figli. Due di loro, Jacopo e Pietro, scriveranno un commento alla *Commedia* dopo la morte del padre.

Quando è ancora molto giovane, Dante inizia a comporre poesie – chiamate “rime” – e il suo nome diventa presto famoso tra le persone colte di Firenze: tutti lo conoscono come un uomo che sa “mettere in rima” le parole. Questa espressione significa “saper scrivere testi poetici”, ovviamente secondo le regole di quel tempo

MLUVME O DANTOVI, O JEHO ŽIVOTĚ A JEHO TVORBĚ

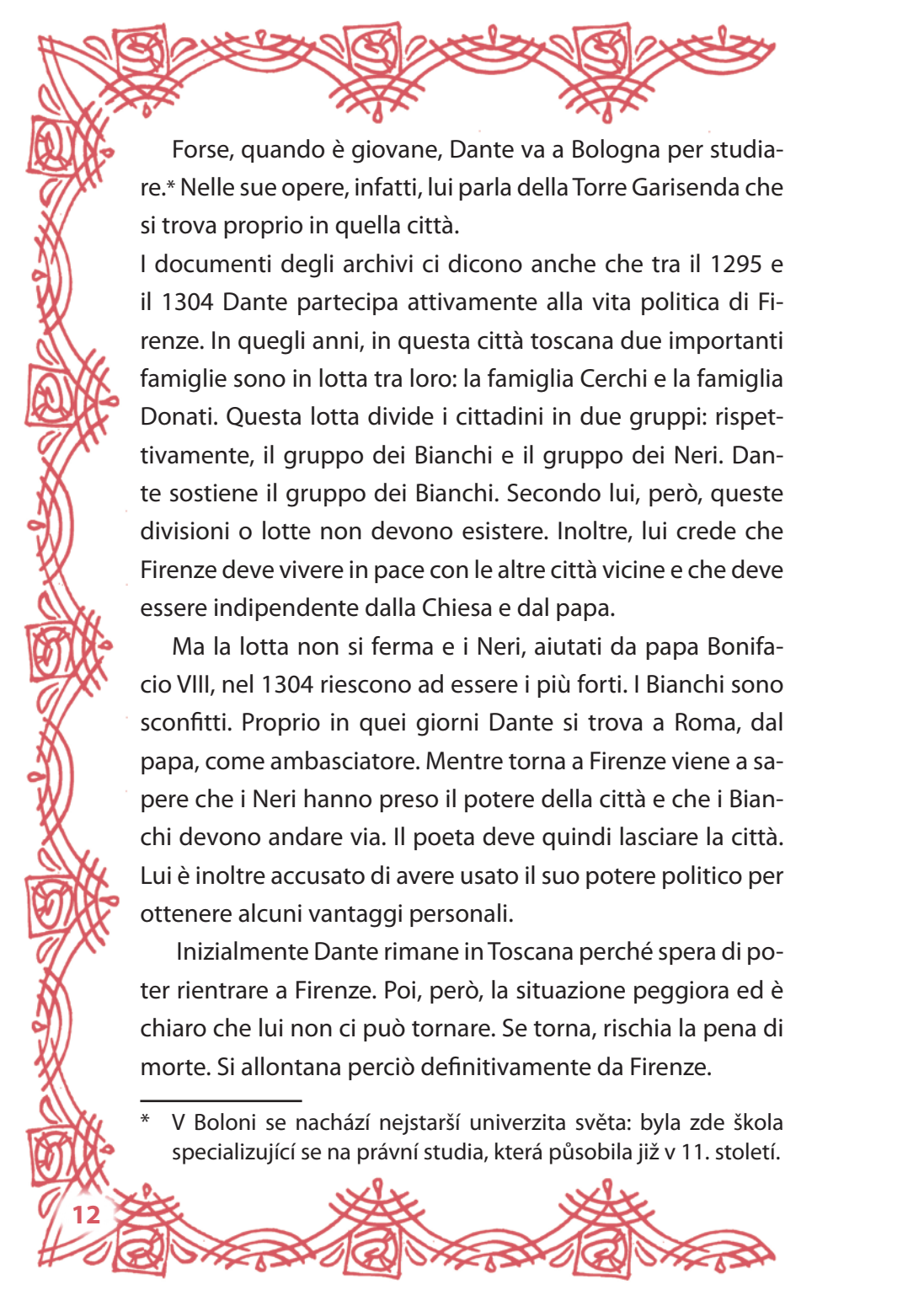
o víme o životě Danta Alighieriho jako člověka a jako básníka?

Bohužel existuje málo archivních dokumentů, které nám mohou poskytnout přesné a jisté informace. Tyto dokumenty nám říkají, že se Dante narodil ve Florencii v roce 1265. Víme, že jeho rodina, Alighieri, není moc bohatá, ale je šlechtického původu, a proto má ve městě kapku prestiže.

Mladý Dante měl* právě 12 let, když se jeho rodiče podle dobových zvyků rozhodli, že se musí oženit s Gemmou Donati. Gemma a Dante se pravděpodobně vzali kolem roku 1285. Měli čtyři děti. Dva z nich, Jacopo a Pietro, po smrti svého otce napíšíou komentář ke *Komedii*.

Ve velmi mladém věku začal Dante skládat básně – zvané „verše“ – a jeho jméno se brzy stane proslulým mezi kultivovanými lidmi Florencie: všichni ho znají jako člověka, který umí „zveršovat“ slova. Tento výraz znamená „umět psát básnické texty“, a to samozřejmě podle tehdejších pravidel.

* V italštině jsou používány formy přítomného času, které mají ale význam minulého času, tedy prézens historický. V českém překladu, v souladu s českou normou, se používají formy minulého času.

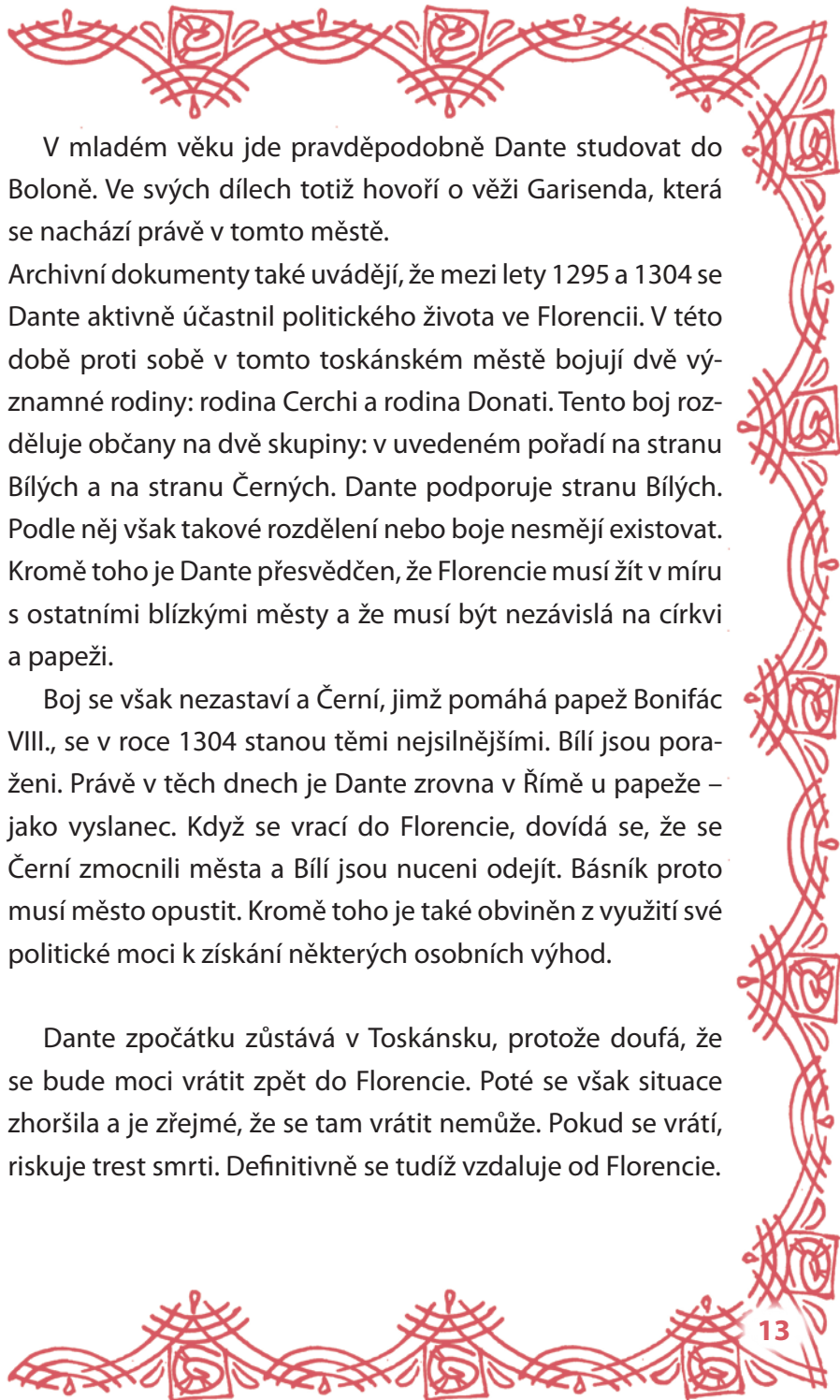
Forse, quando è giovane, Dante va a Bologna per studiare.* Nelle sue opere, infatti, lui parla della Torre Garisenda che si trova proprio in quella città.

I documenti degli archivi ci dicono anche che tra il 1295 e il 1304 Dante partecipa attivamente alla vita politica di Firenze. In quegli anni, in questa città toscana due importanti famiglie sono in lotta tra loro: la famiglia Cerchi e la famiglia Donati. Questa lotta divide i cittadini in due gruppi: rispettivamente, il gruppo dei Bianchi e il gruppo dei Neri. Dante sostiene il gruppo dei Bianchi. Secondo lui, però, queste divisioni o lotte non devono esistere. Inoltre, lui crede che Firenze deve vivere in pace con le altre città vicine e che deve essere indipendente dalla Chiesa e dal papa.

Ma la lotta non si ferma e i Neri, aiutati da papa Bonifacio VIII, nel 1304 riescono ad essere i più forti. I Bianchi sono sconfitti. Proprio in quei giorni Dante si trova a Roma, dal papa, come ambasciatore. Mentre torna a Firenze viene a sapere che i Neri hanno preso il potere della città e che i Bianchi devono andare via. Il poeta deve quindi lasciare la città. Lui è inoltre accusato di avere usato il suo potere politico per ottenere alcuni vantaggi personali.

Inizialmente Dante rimane in Toscana perché spera di poter rientrare a Firenze. Poi, però, la situazione peggiora ed è chiaro che lui non ci può tornare. Se torna, rischia la pena di morte. Si allontana perciò definitivamente da Firenze.

* V Boloni se nachází nejstarší univerzita světa: byla zde škola specializující se na právní studia, která působila již v 11. století.

V mladém věku jde pravděpodobně Dante studovat do Boloně. Ve svých dílech totiž hovoří o věži Garisenda, která se nachází právě v tomto městě.

Archivní dokumenty také uvádějí, že mezi lety 1295 a 1304 se Dante aktivně účastnil politického života ve Florencii. V této době proti sobě v tomto toskánském městě bojují dvě významné rodiny: rodina Cerchi a rodina Donati. Tento boj rozděljuje občany na dvě skupiny: v uvedeném pořadí na stranu Bílých a na stranu Černých. Dante podporuje stranu Bílých. Podle něj však takové rozdělení nebo boje nesmějí existovat. Kromě toho je Dante přesvědčen, že Florencie musí žít v míru s ostatními blízkými městy a že musí být nezávislá na církvi a papeži.

Boj se však nezastaví a Černí, jimž pomáhá papež Bonifác VIII., se v roce 1304 stanou těmi nejsilnějšími. Bílí jsou poraženi. Právě v těch dnech je Dante zrovna v Římě u papeže – jako vyslanec. Když se vrací do Florencie, dovídá se, že se Černí zmocnili města a Bílí jsou nuceni odejít. Básník proto musí město opustit. Kromě toho je také obviněn z využití své politické moci k získání některých osobních výhod.

Dante zpočátku zůstává v Toskánsku, protože doufá, že se bude moci vrátit zpět do Florencie. Poté se však situace zhoršila a je zřejmé, že se tam vrátit nemůže. Pokud se vrátí, riskuje trest smrti. Definitivně se tudíž vzdaluje od Florencie.

In questa situazione la vita per il poeta fiorentino non è facile: lasciare la propria città, infatti, significa anche perdere tutti i diritti civili, non avere protezione, dover dipendere da qualcuno per avere un luogo dove vivere in sicurezza. Sappiamo che viaggia molto: va a Treviso, Padova, Venezia, Forlì (ne parla nella *Commedia*), per alcuni anni si ferma a Verona alla corte di Cangrande della Scala e infine, negli ultimi anni della sua vita, vive a Ravenna alla corte di Guido Novello da Polenta.

